

Il Grischun vegn manà dad umens

En l'administraziun chantunala lavuran en il Grischun pli paucas dunnas che en auters chantuns. Surtut datti paucas dunnas en posiziuns da manar. Quai mussa tranter auter l'analisi «egual21» che la regenza grischuna ha laschè far ils davos mais ed ha presentà mesemna a Cuira.

RTR/FMR

Il Grischun ha laschè analizar ils davos mais l'egualità tranter um e donna en l'administraziun chantunala. Il rapport cun il num rumantsch «egual21» mussa bain er las fermezzas dal Chantun sco patrun da lavur, dentant era sias flaivezzas.

Dapli dunnas en il cader

L'analisi mussa tranter auter ch'il chantun Grischun lascha sco patrun da lavur bler' autonomia tar il temp da lavur. Ed il personal profitescha era d'ina buna purschida da furmazion e da scolaziun. Sper quests aspects positivs mussa l'analisi – ch'il Post per egualità tranter um e donna

ha laschè far ad experts externs – dentant era potenzial d'agir. E quel potenzial vules la Regenza eruir. Il cusseglier guvernativ *Jon Domenic Parolini*, al qual suttastà il Post per egualità, ha declarà mesemna a Cuira: «L'administraziun chantunala ha en questas dumondas ina funcziun d'exempel era per autras branschas.»

L'analisi «egual21» mussa che mo 36% dal personal chantunal èn dunnas. En la media svizra han las administraziuns chantunals 49% dunnas. Anc pli gronda è la differenza tar las funcziuns da manar: Be quatter da 39 uffizis chantunals vegnan manads d'ina donna. Plinavant importa la cumpart da plazzas parzias tar l'administraziun chantunala mo sin 28% – era quai è clermain sut la media svizra da 42%.

Ils proxims pass

Durant il proxim onn duai uss ina grappa «interdepartamentala» elavurar mesiras per megliar la situaziun. La finamira da l'entir project fiss da cuntanscher dapli egualità tranter um e donna en l'administraziun chantunala. L'emprim pass da l'entir plan d'aziun «egual21» è ussa terminà cun la retschertga. Quella era vegnida fatga online tar tut ils 3069 collavuratur e collavuraturas – 1747 han partecipà. Las mesiras da la grappa da lavur duain lura vegnir implementadas en il decurs dal 2023.

Il plan d'aziun «egual21» sa basa sin ina incumbensa correspondentata fatga en il Cussegl grond l'onn 2019.

TRAIS DUMONDAS

«Ina quota n'è betg mo ina cifra»

DAVID TRUTTMANN/FMR

Exact dapi 25 onns datti en l'administraziun chantunala il Post da stab per l'egualità da las schanzas. Dapi l'onn passà è *Barbara Wülser* la manadra da quel post. La FMR ha fatg ad ella trais dumondas en connex cun l'analisi «egual21».

FMR: *En cumparegliaziun cun il rest da la Svizra lavuran en il Grischun marcantamain damain dunnas en l'administraziun chantunala – e damain dunnas han funcziuns da manar. Tge ha il Chantun fatg sbaglià en fin ussa?*

Barbara Wülser: L'analisi n'ha sa chapescha betg evaluà il passà per eruir eventuals sbagls. Ella è in'analisi dal status quo per vegnir a savair tge ch'ins pudess megliar – tgeninas structuradas, tgenins process e tgeninas circumstanças ch'i fiss da midar? Magari na dependi er betg mo dal patrun da lavur, sche las premissas èn favuravlas per l'atgna carriera professiunala. Er auters facturs han ina grond'influenza – facturs socials, culturals e politics. En il Grischun è il maletg tradiziunala da la repartiziun da las rollas anc detg derasà. Quai declera e rinforza l'inegualità.

L'analisi mussa ch'i dat trasora er bunas circumstanças da lavur per coordinar

FOTO LIVIA MAUERHOFER

p.ex. famiglia e lavur. Ma i dat era potenzial en l'administraziun. Tge fissi da prender a mauns bainprest?

L'analisi «egual21» mussa gea che l'administraziun è gia detg avanzada en dumondas d'egualità e tar la cumpatibilità da lavur e famiglia. Qua u là datti divergenzas tranter las pussaivladads e la percepsziun da quellas.

Vul dir che forsa manca l'infurmaziun u l'enconuschientscha tge che fiss tut pussaivel e realisabel. Perquai datti crai mesiras ch'ins pudess prender a mauns detg spert. P.ex. valessi la paina da far sistematicamain discurs cun persunas che vegnan geniturs e da discutir lur avegnir professiunala. Oz datti gea sin il pli discurs cun futuras mammas – però plitost darar cun futurs babs. Ed in ulterior pass pudess esser da sensibilisar per dumondas da schlattaina gist en process da recrutar personal. Però da proponer talas mesiras è incumbensa da la grappa che va ussa vi da la lavur.

Igl è da supponer che en quella grappa ch'elavura mesiras concretas vegnia sin il tapet la dumonda da quotas, gist en funcziuns da manar. Fiss quai ina soluziun?

Quai è la fin dals quints lura ina decisiun politica. Ins po però dir: Per cuntanscher ina midada da cultura en in manaschi, vul dir da megliar la cultura da lavur cun teams maschadads, dovri silmain 30%-40% da mintga schlattaina, damai silmain tantas dunnas u tants umens. Però ina quota n'è betg mo ina cifra, mabain era in process, nua ch'igl è da definir vias, co implementar, co mesirar etc. E lura èsi era da resguardar: I dat en general branschas cun dapli u damain dunnas u umens. Quai è er uschia en l'administraziun chantunala.